

«عقاب‌ها»، «دکل»، «سجاده آتش»، «دیده‌بان» و از طرفی دیگر برخی از آثار تلویزیونی، خوش است. آثاری که بعد از گذشت سال‌ها همچنان برای مردم نوستالژی دارند: از «گل پامچال»، «سفر به چزابه» و «بهترین تابستان من» تا «بازگشت پرستوها»، «خاک سرخ»، «سیمرغ» و «در چشم باد».

البته کارهایی مثل «وضعیت سفید» و «مینو» هم که در این سال‌ها ساخته شدند که گوشه‌ای هرچند گذرا از آن واقعیت بزرگ را به نمایش گذاشتند.

در میان کم‌کاری‌ها، این نکته را اضافه کنیم که شهادی بسیاری داریم هنوز شناخته نشده‌اند. شناسنامه‌شان گاهی به اندازه نام کوچک و خیابان، اعتبار دارد. به تعبیر بسیاری از کارشناسان اگر این شناخت و پرداخت درست اتفاق نیفتد رفته رفته قافیه را به تحریف‌های رسانه‌های غربی می‌بازیم. نوجوان و جوان ما را درگیر توهّمات رسانه‌ای‌شان خواهند کرد.

در این میان باید به نکاتی همچون افزایش تمرکز بر ساخت آثار کیفی و اثرگذار درباره قهرمانان دفاع مقدس، صدور فرهنگ و ارزش‌های قوام‌بخش دفاع مقدس به سایر کشورهای جهان و جمع‌آوری تاریخ شفاهی مربوط به خیرین اثرگذار در طول دفاع مقدس توجه شود. شاید از همه این‌ها مهم‌تر بها دادن به فیلم‌سازان این حوزه است و تجهیزاتی که باید در اختیار داشته باشند.

همین چندی پیش بود که هادی حجازی‌فر در جریان ساخت «موقعیت مهدی» به صراحت در

این کم‌کاری‌ها و کمبودها تا جایی پیش رفته که بارها در کنداکتور هفته دفاع مقدس جز نوستالژی و سریال‌های تکراری از مجموعه دفاع مقدس خبری نبوده است.

یادآوری این نکته خالی از لطف نیست که چقدر سینما و تلویزیون برای نمایش جان‌فشانی‌ها و رشادت‌های یادگاران هشت سال دفاع مقدس گام برداشته‌اند؟

این ضعف در پرداختن به جبهه و جنگ آنقدر محسوس است که مدیران فرهنگی کشور بارها به این کم‌کاری‌ها اشاره کرده‌اند. اما چقدر این اشاره‌ها و اعتراف‌ها کارساز است. وقتی برای پاسداشت و بزرگداشت ۴۱ ساله شدن دفاع مقدس باید هنوز به آرشیو برنامه‌ها، سریال‌ها و فیلم‌های سینمایی که تا به حال ساخته شده، نگاهی بیندازیم، نکته بسیار غریبی دستگیرمان می‌شود که چرا کماکان باید «بوی پیراهن یوسف»، «دکل» و خیلی از نوستالژی‌ها پخش شوند.

بعد از مدت‌ها «تک‌تیرانداز»، «منصور» و امسال «موقعیت مهدی» و «دسته دختران» به سینما آمدند. بسیاری دیدند که با معرفی قهرمانانی مثل شهید ستاری و شهید باکری چقدر می‌توانند موفق باشند. تا جایی که تمام جوایز جشنواره را هادی حجازی‌فر و همکارانش درو کردند.

البته می‌توانست برای «دسته دختران» منیر قیدی با آن عقبه خوب در «ویلاهای» هم اتفاقات خوبی بیفتد. یا برای «هناس» تجربه جدید محمدرضا شفا تهیه‌کننده «دیدن این فیلم جرم

مجتبی برزگر

بیش از چهار دهه از دوران جنگ تحمیلی می‌گذرد و کارهای متعددی از آن دوران روی پرده نقره‌ای سینما رفته و تلویزیون هم کارهایی را روی آنتن برده است. اما همواره این نقد به آثاری وجود دارد که آن عمق لازم را برای تأثیرگذاری روی اقشار مختلف خصوصاً نوجوانان و جوانان نداشته است. حتی بعضاً برخی از مسئولان فرهنگی کشور بارها اعتراف کرده‌اند کوتاهی اتفاق افتاده! مصداق بارز آن علی‌عسکری رئیس سابق سازمان صداوسیما بود که ضمن اشاره به کم‌کاری‌های این رسانه نسبت به عدم شناخت قهرمانان جنگ و پاسخ به چرایی‌های جوانانی که جنگ را ندیده‌اند و تحریف‌هایی که توسط رسانه‌های غربی اتفاق می‌افتد؛ تلویحاً پذیرفت در این سال‌ها کار عمیق و تأثیرگذاری را برای احترام به دفاع مقدس روی آنتن نبرده‌اند.

بعد از مدت‌ها «تک‌تیرانداز»، «منصور» و امسال «موقعیت مهدی» و «دسته دختران» به سینما آمدند. بسیاری دیدند که با معرفی قهرمانانی مثل شهید ستاری و شهید باکری چقدر می‌توانند موفق باشند. تا جایی که تمام جوایز جشنواره را هادی حجازی‌فر و همکارانش درو کردند

برنامه‌ای گفت: «دیگر از ۱۰ کیلومتری آثار دفاع مقدس هم رد نمی‌شوم. عاشورا آخرین کار من به عنوان کارگردان و بازیگر در حوزه دفاع مقدس است. (این صحبت‌ها در حالی اتفاق افتاده که بارها در این مدت به خاطر لوکیشن و خیلی از امکانات و مشکلات دیگر، سریال متوقف شده یا روند فیلم‌برداری کند پیش رفته است).

البته نسبت به این نکته کارگردانان دیگری گلایه داشتند. پروژه‌هایی مثل شهید صیاد شیرازی هم بعد از گذشت ۱۰ سال هنوز به مرحله تولید نرسیده، هرچند تهیه‌کننده توانمند و قدیمی مثل حبیب‌والی‌نژاد جایگزین شده اما هنوز خبری از نام کارگردان و حتی شروع پیش‌تولید هم نشده است. برخی از کارهای دیگر هم سرزبان‌ها آمد. مثل شهید باقری، شهید تهرانی‌مقدم و شهید زین‌الدین که به تازگی اعلام شد. اما هنوز آن‌ها هم به سرانجامی نرسیده! شاید مثل خیلی از پروژه‌های تلویزیونی و سینمایی، بیشتر برای ارائه برنامه صرف، رسانه‌ای می‌شوند.

است» هم جوایزی دربر داشته باشد که شاید به تعبیر خودش این فیلم در جشنواره خوب دیده نشد. بازی خوب مریلا زارعی در نقش همسر شهید هسته‌ای «رضایی‌نژاد» و شجاعت پرداختن به سبک زندگی این خانواده شهید، خودش ستودنی بود، چه برسد به اینکه داوران جشنواره می‌توانستند جایزه شجاعت پرداخت سوژه را به کارگردان و عوامل این کار اختصاص دهند.

قهرمان اصلی جشنواره امسال، جایزه‌های خوبی گرفت؛ اگرچه می‌توانست جایزه بهترین کارگردانی را نیز از آن خود کند که داورهای آن را نصیب رضا میرکریمی برای فیلم «نگهبان شب» کرد.

اما نکته اینجاست چرا آنقدر این آثار کم و ناچیزند؟ مگر بودجه‌ای اختصاص پیدا نکرده تا درباره ارزش‌هایمان کاربازیم. در صورتی که عمده سریال‌های ساخته شده و فیلم‌های روی پرده، نشان می‌دهد بودجه و امکانات کارهای ارزشی خرج کارهایی می‌شود که نه ماندگاری دارند و نه ارزشی را به مخاطب‌مان انتقال می‌دهند.

در میان این همه کار، هنوز دل مخاطب به

”

دفاع مقدس

الزامات، جاهای خالی

وراه‌های رفته

